

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-00095/2015-ERU

V Praze dne 6. ledna 2015

Č. j. 00095-3/2015-ERU

PŘÍKAZ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, vedeném pod sp. zn. KO-00095/2015-ERU s účastníkem řízení, kterým je společnost **Tomáš STRAUB s.r.o.**, se sídlem Hlučín, Ostravská 1847, PSČ: 748 01, IČ: 277 62 939, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost Tomáš STRAUB s.r.o., se sídlem Hlučín, Ostravská 1847, PSČ: 748 01, IČ: 277 62 939, se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů prováděl dne 28. července 2014 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Podvihov na ulici Polomská u domu č. p. 33 zemní práce v souvislosti s realizací stavby „Přípojka vody na ul. Polomská pro RD“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu 1PE DN 40, a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně, **dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.**

II. Podle ust. § 91a odst. 4 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení, společnosti Tomáš STRAUB s.r.o., se sídlem Hlučín, Ostravská 1847, PSČ: 748 01, IČ: 277 62 939, za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 5 000 Kč** (slovy: pět tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, se sídlem Praha 1, Na Příkopě 28, PSČ: 110 03, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 00615.

III. Podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám,

a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení, společnosti Tomáš STRAUB s.r.o., se sídlem Hlučín, Ostravská 1847, PSČ: 748 01, IČ: 277 62 939, ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, se sídlem Praha 1, Na Příkopě 28, PSČ: 110 03, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 00615.

Odůvodnění:

I. Úvod

Dne 4. září 2014 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) doručením oznámení o zahájení kontroly podle ust. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), v důsledku poškození středotlakého plynovodu IPE DN 40, k němuž došlo dne 28. července 2014 v obci Podvihov na ulici Polomská u domu č. p. 33. V průběhu kontroly shromáždil kontrolní orgán podklady pro zjištění stavu věci v souladu s ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na základě kterých vyhotovil dne 10. listopadu 2014 Protokol o kontrole č. K031314, č. j. 07995-13/2014-ERU, který byl kontrolované osobě doručen téhož dne. Kontrolovaná osoba neuplatnila vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokole žádné námitky. Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spisu sp. zn. 07995/2014-ERU, který byl převzat do správního spisu dne 6. ledna 2015, o čemž byl vyhotoven záznam o vložení do spisu č. j. 00095-2/2015-ERU, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustila společnost Tomáš STRAUB s.r.o., se sídlem Hlučín, Ostravská 1847, PSČ: 748 01, IČ: 277 62 939 (dále jen „účastník řízení“). Současně byly dostatečně zjištěny i ostatní skutečnosti, a proto přistoupil správní orgán v souladu s ust. § 150 správního řádu k vydání tohoto příkazu.

II. Popis skutkového stavu

V rámci kontroly bylo zjištěno, že stavebně technická činnost účastníka řízení byla prováděna na základě Objednávky č. [REDAKCE] ze dne 30. července 2014 objednatele Statutárního města Opava, IČ: 003 00 535, jejímž předmětem byla realizace stavby „Přípojka vody na ul. Polomská pro RD“.

Na základě Objednávky č. [REDAKCE] byl sepsán Protokol o předání a převzetí staveniště č. [REDAKCE] mezi Statutárním městem Opava a zhotovitelem, tj. účastníkem řízení.

Před započítím stavebních prací bylo vyžádáno stanovisko správce plynárenského zařízení k existenci sítí plynárenského zařízení v zájmovém území výstavby, které bylo vydáno dne 22. července 2014 pod zn. [REDAKCE]. Součástí tohoto stanoviska je podmínka provedení vytyčení polohy plynárenského zařízení správcem distribuční sítě. Vytyčení nebylo účastníkem řízení vyžádáno.

Dne 28. července 2014 došlo v obci Podvihov na ulici Polomská u domu č. p. 33 v souvislosti s prováděním zemních prací pro umístění vodovodní přípojky k nemovitosti č. p. 33 k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 40.

Dle vyjádření účastníka řízení při fyzické kontrole provedené kontrolním orgánem nebylo vytyčení plynárenského zařízení před vlastním zahájením výkopových prací provedeno, neboť práce byly prováděny jako sanace havarijního stavu zásobování pitnou vodou nemovitosti č. p. 33. Havarijní stav účastník řízení doložil Potvrzením o sanaci havarijního stavu vydaným dne 18. září 2014 Statutárním městem Opava. Vytyčení plynárenského zařízení provedl účastník řízení sám na základě zákresu plynárenského zařízení podle Stanoviska k existenci sítí. Účastník řízení dále provedl ruční sondy v okolí plynovodní přípojky, která byla vyvedena nad terén pozemku, přičemž zjistil směr jednotlivých plynárenských zařízení. Při provádění zemních prací pro pokládku vodovodní přípojky pak došlo lžicí pásového bagru k poškození plynárenského zařízení.

Policií České republiky, obvodním oddělením Hradec nad Moravicí, byl dne 28. července 2014 pořízen Úřední záznam č. j. [REDAKCE], ve kterém je uvedeno, že účastník řízení před zahájením zemních prací pomocí strojního mechanismu provedl sondování v okolí vystupující plynové přípojky. Po zjištění směru průběhu plynárenského zařízení v terénu byl výkop proveden tak, aby se předpokládané trase plynárenského zařízení vyhnul. Poškozené plynárenské zařízení nebylo označeno výstražnou fólií a nebylo ani řádně zapískováno. Přivolaný technik společnosti RWE s. r. o. sdělil, že nebyla přerušena ani ohrožena významnější trať plynu, ale pouze konečný odběratel, který však dosud není k plynárenské síti připojen.

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku vzniklého poškození došlo dle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. hlášení v [REDAKCE] a Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] k úniku 200 m³ zemního plynu do ovzduší za dobu 20 minut. V důsledku poškození plynárenského zařízení nedošlo k přerušení dodávky plynu žádnému konečnému zákazníkovi. Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu uhradil účastník řízení beze zbytku již před zahájením kontroly.

III. Právní hodnocení

Správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Toto ustanovení představuje kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu tak, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je znakem skutkové podstaty správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona s použitím odkazu na ust. § 68 odst. 3 větu druhou energetického zákona poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo ně) vedoucího k poškození zařízení, mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl dne 28. července 2014 zemní práce, při kterých došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení k jeho poškození.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, kterým se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu.

V rámci příkazního řízení bylo zjištěno, že vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníkovi řízení známa ze Stanoviska k existenci sítí plynárenského zařízení v zájmovém území výstavby. Účastník řízení před zahájením své činnosti nepožádal o vytyčení přesné polohy plynárenského zařízení. Účastník řízení si byl vědom, že se v místě jeho činnosti mohou nacházet inženýrské sítě, a proto sám provedl ruční sondy k přesnému určení polohy plynárenských zařízení. K poškození plynárenského zařízení přitom došlo lžící pásového bagru při zemních pracích pro pokládku vodovodní přípojky.

Správní orgán k tomuto podotýká, že veškeré činnosti, a to jak v ochranném pásmu energetického zařízení, tak i mimo ně, musí být prováděny tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení. Subjekt, který chce vykonávat nějakou činnost jako např. zemní práce, zřízení stavby či umístění konstrukce apod., by si měl být i bez znalosti zákona vědom, že při své činnosti musí postupovat opatrně a obezřetně, aby při ní nedošlo k poškození některé z inženýrských sítí. Správní orgán poukazuje na skutečnost, že charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o tzv. objektivní odpovědnost, kdy je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu svých činností počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy, v daném případě zájem na ochraně zařízení plynárenské soustavy a zájem na bezporuchové dodávce zemního plynu pro jeho konečné zákazníky. To v praxi znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské soustavy je nutno konat tuto pracovní činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození.

Správní orgán z výše uvedených důvodů nemůže přihlídnout k vyjádření účastníka řízení, že vytyčení nebylo provedeno z důvodu odstranění havárie vodovodní přípojky a že před vlastním započítím prací pomocí strojního mechanismu provedl ruční sondy. Ve Stanovisku správce plynárenského zařízení je jasně uvedena podmínka, že pro upřesnění polohy plynárenského zařízení je nutné provést jeho vytyčení správcem distribuční sítě. Objednávka Statutárního města Opava byla vystavena dne 18. července 2014, a to nepochybně po předchozí dohodě objednatele se zhotovitelem, Stanovisko k existenci sítí bylo vydáno správcem distribuční soustavy dne 22. července 2014, účastník řízení tedy mohl v rozmezí mezi 22. a 28. červencem 2014 o vytyčení správce distribuční soustavy požádat. Stejně tak nelze zohlednit ani námitku účastníka řízení, že plynárenské zařízení nebylo opatřeno výstražnou fólií a nebylo řádně zapískováno, neboť celý prostor v okolí plynárenského zařízení ve vzdálenosti 1 metr na obě strany je chráněn ochranným pásmem a veškeré práce v této oblasti je nutné provádět tak, aby nedošlo k ohrožení plynárenského zařízení.

Lze proto konstatovat, že účastník řízení svým jednáním porušil zákaz poškození plynárenského zařízení při provádění jakýchkoliv činností v ochranném pásmu či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona.

Správní orgán na základě výše uvedeného zjistil a prokázal, že účastník řízení v rozporu s ust. § 68 odst. 3 věta druhá energetického zákona prováděl dne 28. července 2014 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Podvihov na ulici Polomská u domu č. p. 33 pomocí strojního mechanismu (pásového bagru JCB 8030) zemní práce, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 40, a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byly naplněny formální znaky deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této

souvislosti se Úřad nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn. 8 As 17/2007-135 vyplývá, že aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. V daném případě účastník řízení svým jednáním poškodil plynárenské zařízení a způsobil únik plynu. Z tohoto důvodu lze v jednání účastníka lze shledat jistou společenskou nebezpečnost spočívající v ohrožení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenského zařízení či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Jednání účastníka řízení tak naplnilo znaky materiální stránky správního deliktu.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Například pokud by zemní práce byly prováděny ručně s maximální opatrností a v souladu s podmínkami stanovenými podle ust. § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona. Z podkladů shromážděných v řízení nicméně existence takových okolností nevyplývá a účastník řízení existenci takových okolností ani netvrdil.

Lze uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, a správní orgán proto přistoupil k uložení pokuty.

IV. Uložení pokuty

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvláště vysoké závažnosti správního deliktu včetně jeho následků, době trvání a okolností, za kterých byl spáchán. V tomto případě je třeba uvažovat o uložení pokuty ve výši odpovídající okolnostem tohoto správní deliktu.

Při stanovení výše pokuty je správní orgán povinen postupovat podle ust. § 91d odst. 2 energetického zákona a přihlídnout k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě účastníka řízení.

Při hodnocení způsobu spáchání správního deliktu, jeho následků, doby trvání a okolností, za kterých byl správní delikt spáchán, je třeba vyjít především ze zjištěného stavu věci. V řízení bylo zjištěno, že o vytyčení plynárenského zařízení před zahájením prací účastník řízení správce distribuční soustavy nepožádal. Účastník řízení přitom vykonával zemní práce strojně. Tyto okolnosti správní orgán hodnotí jako okolnosti, které závažnost správního deliktu zvyšují.

Jako polehčující okolnost však správní orgán vnímá to, že účastník řízení provedl ruční sondy ke zjištění polohy plynárenského zařízení před tím, než pokračoval v zemních pracích za pomoci strojního mechanismu.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušení dodávky konečným zákazníkům. Účastníku řízení je vytykáno, že poškodil středotlaký plynovod IPE DN 40, přičemž došlo k úniku 200 m³ zemního plynu, avšak nedošlo k přerušení dodávky plynu žádnému odběrateli. Tyto údaje vypovídající o nízké energetické důležitosti plynárenského zařízení, které účastník řízení svým jednáním narušil, potvrdil i technik správce distribuční soustavy, a správní orgán k této skutečnosti proto při stanovení výše pokuty přihlédl jako k polehčující okolnosti.

Jako polehčující okolnost zhodnotil správní orgán též skutečnost, že zemní práce byly prováděny k odstranění poruchy dodávky pitné vody a že účastník řízení byl veden snahou o co nejrychlejší nápravu havarijního stavu.

V důsledku poškození výše uvedeného plynárenského zařízení došlo k úniku plynu do ovzduší v celkové délce trvání po dobu pouhých 20 minut. Účastník řízení událost bezprostředně nahlásil správci plynárenského zařízení. K těmto skutečnostem, stejně jako ke skutečnosti, že vzniklá škoda byla účastníkem řízení zcela uhrazena, přihlédl správní orgán jako k polehčujícím.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní,

a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Vzhledem k tomu, že správní orgán stanovil pokutu ve výši 5 000 Kč, tedy spíše v symbolické výši, nelze v případě správního trestání právnické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad.

Po zvážení všech okolností ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona byla účastníkovi řízení uložena pokuta ve výši 5 000 Kč, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, tj. při samé dolní hranici možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem a zároveň ji považuje za odstrašující, a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Nadto správní orgán poznamenává, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

-Otisk úředního razítka-

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly